

Voorwoord

Realiseert u zich hoe jong het begrip wiskundig modelleren is? De opkomst in Nederland van dit begrip maakt deel uit van dezelfde stroom, waartoe ook het streven van de oprichters van onze Stichting Mathematisch Centrum behoorde. De Stichting past in een reeks van na-oorlogse initiatieven, zoals ZWO en FOM, Bouwcentrum en VVS.

De oprichting van het Mathematisch Centrum wordt in dit boek dan ook behandeld in relatie tot de omgeving. De Stichting stond en staat niet alleen: een inspirerend gegeven bij het ingaan van het vijfde decennium.

Het is een idee van J. Nuis geweest om naar aanleiding van ons veertigjarig bestaan een Jubileumboek samen te stellen. Dit boek is uitgegroeid tot een proeve van gedegen geschiedschrijving. Het resultaat is mogelijk gemaakt doordat G. Alberts er een aanzienlijke hoeveelheid onderzoekstijd aan heeft kunnen besteden binnen het Eindhovense project: 'Het beroep van wiskundige in Nederland na 1945', dat onder leiding stond van prof.dr. J.F. Benders. F. van der Blij duidt zijn rol in het geheel aan als toezien; iedere wetenschapsbeoefenaar weet hoe wezenlijk zulk toezicht is voor de wetenschappelijke kwaliteit van het resultaat.

Een persoonlijke blijk van herkenning mag ik hier wel toevoegen. In 1968 bij de instelling van de Twentse Wiskundig Ingenieursopleiding heb ik gesteld dat de reflectie op het vak vast onderdeel hoort te zijn van de opleiding van onze jonge wiskundigen. Ik constateer met genoegen dat wiskundigen deze - in dit geval historische - reflectie hebben opgebracht. De wiskundige van vandaag denkt na over zijn vak en over zijn positie in de samenleving, *Zij mogen uiteraard daarbij...* is daarbij uiteraard verplichte kost.

Wij lezen dat de relatie van de wiskunde met de samenleving in een stroomversnelling verkeerde. Dat was veertig jaar geleden zo, dat is nu in nog

veel sterkere mate het geval. Voor een buitenstaander is het misschien niet zo duidelijk, maar het toepassen van wiskunde is slechts mogelijk als het gereedschap daarvoor in ontwikkeling blijft, kortom als de zuivere wiskunde niet wordt verwaarloosd.

De geschiedenis geeft aan dat er voldoende voorbeelden zijn waaraan we de waarde van ons vak kunnen tonen, waarop we zelfs trots kunnen zijn. Toch zullen de wiskundigen vanuit de bewustheid van die waarde zich aan de samenleving moeten blijven presenteren, omdat lang niet overal de waarde van dit 'exacte vak' bekend is.

PROF.DR.IR.P.J. ZANDBERGEN
Voorzitter Curatorium Stichting Mathematisch Centrum

Inhoudsopgave

Voorwoord	
Inhoudsopgave	
1. Inleiding	1
<i>G. Alberts, F. van der Blij en J. Nuis</i>	
Deel I	
De oprichting van het Mathematisch Centrum in haar context	13
2. Achtergronden van het Mathematisch Centrum	15
<i>G. Alberts</i>	
3. Doorbraken	53
<i>G. Alberts</i>	
4. Veranderingen in de wiskunde-beoefening	75
<i>G. Alberts</i>	
5. Interviews	97
<i>G. Alberts, P.C. Baayen en H.M. Nieland</i>	
Deel II	
De beginjaren 1946 - 1954	121
6. De opbouwfase van het instituut	123
<i>G. Alberts</i>	
7. Zuivere en Toegepaste Wiskunde	149
<i>G. Alberts en L.A. Peletier</i>	
8. Statistiek	173
<i>G. Alberts, R.D. Gill en W. Mettrop</i>	
9. Rekenen	223
<i>G. Alberts, C.S. Scholten en E. Smit</i>	
Slotbeschouwing	
De beginjaren in perspectief	261
10. Beginjaren in perspectief	263
<i>G. Alberts, P.C. Baayen en G. de Leve</i>	
Literatuur	299
Verantwoording	313
Gedetailleerde inhoudsopgave	317

Alg. Handelsb'ad (Amsterdam)

MAANDAG 24 FEBRUAR/1947

MATHEMATISCH CENTRUM

Nieuwe cultureele instelling
te Amsterdam

Te Amsterdam is een Stichting „Het Mathematisch Centrum” in het leven geroepen, die de systematische beoefening van de zuivere en de toegepaste wiskunde in ons land zal trachten te bevorderen, o.a. door samenwerking van Nederlandsche wiskundigen met beoefenaars van andere wetenschappen, techniek en maatschappelijke kennis, waarin de wiskunde wordt toegepast, de oprichting van een Instituut voor Zuivere en Toegepaste Wiskunde met bibliotheek en technische hulpmiddelen voor wiskundige berekeningen, het uitgeven van publicaties, enz. enz. Het Rijk en de gemeente Amsterdam hebben hun steun beloofd. Het curatorium bestaat uit prof. dr. J. Clay, voorzitter, prof. dr. J. A. Schouten, secretaris, dr. G. Balkestein als vertegenwoordiger der regeering en mr. L. de Roos als lid van het gemeentebestuur van Amsterdam, alsmede de hoogleeraren dr. C. B. Blazeno, dr. W. J. D. van Dijk, dr. B. v. d. Pol, dr. G. J. Sizoo, dr. J. H. Thijse en dr. S. M. Verrijn Stuart; van den Raad van Beheer is prof. dr. J. G. v. d. Corput voorzitter en prof. dr. J. F. Koksmas te Amsterdam secretaris. Voorts is er een uitgebreide Raad van Bijstand; als medewerkers die hun tijd geheel ter beschikking van het Math. Centrum zullen stellen, zijn dr. J. Popken, dr. J. de Groot en dr. A. van Wijngaarden. Om te beginnen zal men op Zaterdagmiddagen, te beginnen 8 Maart, een cursus doen geven, alsmede andere, ook een medisch-biologische cursus, waarover men bij het Centrum — dat voorlopig is gevestigd Nieuwe Kerkstraat 124 te Amsterdam — nadere inlichtingen kan krijgen.

De Groene 8 maart 1947
De Spiegel van Kunsten & Wetenschap

MATHEMATISCH CENTRUM. Te Amsterdam is in het leven geroepen de stichting het Mathematisch Centrum. Deze stichting heeft ten doel „de systematische beoefening van de zuivere en toegepaste wiskunde in Nederland te bevorderen”. Zij zoekt hiertoe de samenwerking tussen wiskundigen onderling en die met beoefenaars van aanverwante wetenschappen zowel in Nederland als in het buitenland, te stimuleren en het uitgeven van wiskundige publicaties in de hand te nemen of te ondersteunen. Zij zal hierbij voortdurend contact handhaven met andere verenigingen, in de eerste plaats het Wiskundig Genootschap. De stichting, die voorlopig gevestigd is: Nieuwe Kerkstraat 124 Amsterdam, doet een beroep op een ieder om overdruk van zijn publicaties, boeken of dissertatie op dit gebied aan haar af te staan.